

RETTENS DOM (Anden Udvidede Afdeling)

6. maj 1997^{*}

I sag T-195/95,

Guérin automobiles, under konkurs, Alençon (Frankrig), ved advokat Jean Claude Fourgoux, Paris og Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Pierrot Schiltz, 4, rue Béatrix de Bourbon,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, først ved Francisco Enrique Gonzáles Díaz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og Guy Charrier, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionen, som befuldmægtigede, derefter ved juridisk konsulent Giuliano Marengo og Guy Charrier, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

^{*} Processprog: fransk.

angående en påstand om erstatning på grund af påstået passivitet fra Kommissionens side, for så vidt som Kommissionens undladelse af at træffe en afgørelse vedrørende en af sagsøgeren indgivet klage har påført selskabet et tab,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W. Bellamy, og dommerne C.P. Briët og A. Kalogeropoulos,

justitssekretær: fuldmægtig A. Mair,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 20. november 1996,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder

- 1 Det sagsøgende selskab, der drev virksomhed med køb og salg af motorkøretøjer, og hvis bo ved dom afsagt af Tribunal de commerce d'Alençon den 22. maj 1995 er taget under konkursbehandling, indgav den 27. maj 1994 til Kommissionen en klage, som blev registreret den 6. juni 1994, over Nissan France SA (jf. nedenfor, præmis 24), der er importør af biler af mærket Nissan og datterselskab af den japanske fabrikant.

2 I klagen anførte sagsøgeren, at selskabet havde været forhandler for Nissan France, som imidlertid opsagde forhandleraftalen i begyndelsen af 1991 til udløb ved begyndelsen af 1992. Efter opsigelsen har Nissan France ifølge sagsøgeren »fortsat henvist til sit eneforhandlersystem som begrundelse for ikke at ville yde Guérin erstatning, for at begunstige en anden forhandler på en måde, som indebærer forskelsbehandling, og for i flere tilfælde at nægte at sælge til Guérin«. Sagsøgeren gjorde på denne baggrund gældende, at Nissan France's standardforhandleraftale ikke er forenelig med Kommissionens forordning (EØF) nr. 123/85 af 12. december 1984 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer (EFT 1985 L 15, s. 16). Sagsøgeren anførte, at aftalen på grund af sine virkninger ikke er omfattet af traktatens artikel 85, stk. 3, og at selskabet derfor »henvender sig til Kommissionen, som kan tage stilling til Nissan's fremgangsmåde, idet den i henhold til artikel 10 i forordning nr. 123/85 kan lade fordelene ved anvendelse af fritagelsen bortfalde«. Sagsøgeren henviste til flere bestemmelser i standardforhandleraftalen og den praksis, Nissan France på baggrund heraf havde udviklet, og anførte, at selskabets klage støttedes på en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1.

3 Ved skrivelse af 30. juni 1994 fremsendte Kommissionen en kopi af klagen til Nissan France og bad selskabet om at fremkomme med sine bemærkninger til de heri påberåbte faktiske omstændigheder. Kommissionen orienterede samtidig sagsøgeren herom. Nissan France svarede Kommissionen to måneder senere, og Kommissionen fremsendte i september 1994 dette svar til sagsøgeren.

4 Ved skrivelse af 21. februar 1995 fremsendte sagsøgeren sine bemærkninger til Nissan France's svar til Kommissionen. Sagsøgeren anførte bl.a., at »det på grundlag af en sammenligning af de beviser, [selskabet har fremført] til støtte for sin klage, en gennemgang af de to udgaver af aftalen og Nissan's svar allerede på nuværende tidspunkt skulle være muligt for Kommissionen at fremsende meddelelse af klagepunkter«. Sagsøgeren gennemgik detaljeret Nissan France's svar og anmodede »på ny Kommissionen om at fremsende meddelelse af de klagepunkter, der klart fremgår af sagen«. Afslutningsvis anførte sagsøgeren, at selskabet »er til rådighed for yderligere oplysninger«.

- 5 Kommissionen har ikke besvaret denne skrivelse.

Retsforhandlinger

- 6 Sagsøgeren har den 17. oktober 1995 anlagt nærværende sag, hvorunder der i medfør af EF-traktatens artikel 175 er nedlagt påstand om, at det fastslås, at Kommissionen har udvist ulovlig passivitet, og i medfør af traktatens artikel 215 om, at Kommissionen tilpligtes at erstatte sagsøgeren det tab, selskabet herved mener at have lidt.
- 7 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 4. december 1995 har Kommissionen i henhold til procesreglementets artikel 114, stk. 1, nedlagt påstand om afvisning af sagen. Sagsøgeren har fremsat bemærkninger til denne påstand den 8. januar 1996.
- 8 Ved kendelse af 11. marts 1996 (sag T-195/95, Guérin automobiles mod Kommissionen, Sml. II, s. 171) har Retten afvist sagen for så vidt angår påstanden om, at det fastslås, at Kommissionen har udvist ulovlig passivitet. Hvad angår erstatningspåstanden har Retten henskudt den af Kommissionen nedlagte afvisningspåstand til afgørelse i forbindelse med sagens realitet. Afgørelsen om sagens omkostninger blev udsat.
- 9 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Anden Udvidede Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling. Der blev afholdt retsmøde den 20. november 1996, hvorunder Retten blev sat af afdelingsformand C.W. Bellamy og dommerne H. Kirschner, C.P. Briët, A. Kalogeropoulos og A. Potocki. I retsmødet fik parterne tilladelse til at fremlægge en skrivelse fra Kommissionen til sagsøgeren af 25. juli 1996 i henhold til artikel 6 i Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 om udtalelser i henhold til artikel 19, stk. 1 og 2, i Rådets forordning nr. 17 (EFT 1963-1964, s. 42), sagsøgerens svar på

denne skrivelse af 29. august 1996 og en dom afsagt den 22. marts 1996 af Tribunal de commerce de Versailles i en sag anlagt den 22. oktober 1992 af sagsøgeren mod Nissan France.

- 10 Efter at dommer H. Kirschner den 6. februar 1997 afgik ved døden, er rådslagnin-
gen og afstemningen om nærværende dom foregået under medvirken af de tre
dommere, der har underskrevet denne, jf. procesreglementets artikel 32, stk. 1.

Påstande

- 11 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Det fastslås, at Kommissionen skal erstatte Guérin automobiles det tab, selska-
bet har lidt, hvilket tab kan opgøres til 1 577 188,53 FF.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- 12 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Afvisning, subsidiært frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten

Parternes argumenter

- 13 Sagsøgeren har i stævningen anført, at Kommissionens passivitet har medført, at selskabet er gået konkurs med en samlet gæld på 1 289 128,10 FF. Dette skyldes den forsinkelse, der er indtrådt i behandlingen af det erstatningskrav, selskabet har indtalt i forbindelse med opsigelsen af forhandleraftalen, og Kommissionen og Nissan France er derfor solidarisk ansvarlige herfor. Kommissionen vil kunne gøre regres over for Nissan France. Den verserende sag vedrører et erstatningskrav på 2 420 676 FF. Den forsinkelse, der er indtrådt i udbetalingen af erstatningen, har medført, at der indtil maj 1994, hvor nærværende sag blev anlagt, er påløbet renter svarende til et beløb på 288 060,43 FF, hvilket Kommissionen ligeledes er ansvarlig for.
- 14 Ifølge sagsøgeren andrager den samlede erstatning, Kommissionen skal betale, således 1 289 128,10 FF plus 288 060,43 FF eller i alt 1 577 188,53 FF.
- 15 Kommissionen har for det første anført, at såfremt sagen antages til realitetsbehandling, for så vidt der er nedlagt påstand om, at Kommissionen har pådraget sig et erstatningsansvar på grund af passivitet, selv om Retten har afvist sagen for så vidt angår påstanden om, at der foreligger ulovlig passivitet, vil det føre til, at en sagsøger kan omgå reglerne om, hvornår sager kan antages til realitetsbehandling. Domstolen har ganske vist anerkendt, at et erstatningssøgsmål vedrørende det tab, der er påført i forbindelse med passivitet, som ikke er fastslået, er et selvstændigt søgsmål, men dette gælder alene i de tilfælde, hvor sagsøgeren ikke er beføjet til i medfør af traktatens artikel 175 at gøre passiviteten gældende, og når erstatningspåstanden ikke er snævert forbundet med et søgsmål.
- 16 For det andet har Kommissionen anført, at det ikke er angivet så præcist, hvori tabet består, og hvorledes det er opgjort, at Kommissionen på hensigtsmæssig måde kan tage genmæle heroverfor. Sagsøgeren har i stævningen erkendt, at »det er

vanskeligt for den klager, der udsættes for en forsinkelse i sagsbehandlingen, at opgøre, hvilke omkostninger det medfører«. Med hensyn til det tab, der påstås at være lidt, er stævningen ikke i overensstemmelse med de betingelser, der er opstillet i artikel 19 i EF-statutten for Domstolen og artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement, hvorefter stævningen bl.a. skal indeholde en »kort fremstilling af søgsmålsgrundene«. Sagsøgeren skal i denne forbindelse give oplysninger, som er tilstrækkelige til, at sagsøgte på hensigtsmæssig måde kan tage stilling til sagens realitet, og at Fællesskabets retsinstanser kan udøve deres prøvelsesret (jf. Domstolens dom af 15.12.1961, forenede sager 19/60, 21/60, 2/61 og 3/61, Sml. 1954-1964, s. 269, org. ref.: Rec. s. 559, på s. 588, og af 12.4.1984, sag 281/82, Unifrex mod Kommissionen og Rådet, Sml. s. 1969, præmis 15).

- 17 Ifølge Kommissionen er det ikke tilstrækkeligt til, at den i nærværende sag nedlagte erstatningspåstand opfylder disse krav, at sagsøgeren støtter sig på formodninger og i denne forbindelse henviser til en konkurs og uden nærmere begrundelse overfører hele selskabets gæld på Kommissionen, hvortil lægges et efter den medgåede tid beregnet beløb, som angiveligt skal svare til den forsinkelse, der er indtrådt i behandlingen af det erstatningskrav, som sagsøgeren mener at have, og som selskabet har gjort gældende under en sag ved de nationale domstole vedrørende opsigelsen af forhandlraftalen.
- 18 Sagsøgeren har i replikken anført, at erstatningssøgsmålet er et selvstændigt søgsmål i forhold til passivitetssøgsmålet og de nationale retsmidler. Såfremt der kan gennemføres et erstatningskrav over for Kommissionen, kan Retten i forbindelse med den retlige kvalifikation af de faktiske omstændigheder direkte tage stilling til, om de udgør en fejl, der er tilstrækkelig kvalificeret til, at Kommissionen har pådraget sig et ansvar uden for kontraktforhold.
- 19 I retsmødet har sagsøgerens advokat uddybende forklaret, at Nissan France under den sag, sagsøgeren har anlagt ved Tribunal de commerce de Versailles (jf. ovenfor, præmis 9), har anmodet om, at sagen udsættes, indtil Kommissionen har truffet afgørelse vedrørende sagsøgerens klage. Den omstændighed, at Kommissionen ikke har handlet med den fornødne omhu og påpasselighed, har således hindret

sagsøgeren i at gennemføre sit krav ved de nationale domstole og medvirket til, at selskabet er gået konkurs.

Rettens bemærkninger

- 20 I henhold til artikel 19 i statuten for Domstolen og artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement skal stævninger indeholde en angivelse af søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene. Disse angivelser skal være tilstrækkelig klare og præcise til, at sagsøgte kan tilrettelægge sit forsvar, og Retten i givet fald på det således foreliggende grundlag kan tage stilling til sagen. Af retssikkerheds- og retsplejehensyn er det en forudsætning for, at en sag kan antages til realitetsbehandling, at de væsentlige faktiske og retlige omstændigheder, som søgsmålet støttes på, eventuelt kortfattet, men dog på en sammenhængende og forståelig måde, fremgår af selve stævningen (jf. f.eks. Rettens kendelse af 29.11.1993, sag T-56/92, Koelman mod Kommissionen, Sml. II, s.1267, præmis 21).
- 21 For at opfylde disse krav skal en stævning, hvori der nedlægges påstand om erstatning for skader forvoldt af en fællesskabsinstitution, indeholde en sådan angivelse af omstændighederne, at det kan fastslås, hvilken adfærd fra institutionens side, der sigtes til, grundene til, at sagsøgeren mener, at der består en årsagsforbindelse mellem adfærden og den skade, der påstås at være lidt, samt skadens karakter og omfang (jf. Rettens dom af 18.9.1996, sag T-387/94, Asia Motor France m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 961, præmis 107).
- 22 Det fremgår ligeledes af retspraksis, at såfremt en stævning savner den nødvendige præcision, skal sagen afvises, og at en manglende overholdelse af artikel 19 i statuten for Domstolen og artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement hører til de afvisningsgrunde, som Retten til enhver tid af egen drift kan efterprøve, jf. procesreglementets artikel 113 (dommen i sagen Asia Motor France m.fl. mod Kommissionen, præmis 108).

- 23 I dette tilfælde anføres følgende i den del af stævningen, som vedrører erstatningspåstanden: »Kommissionens passivitet har medført, at Guérin automobiles er gået konkurs med en samlet gæld på 1 289 128,10 FF. Dette skyldes den forsinkelse, der er indtrådt i behandlingen af selskabets erstatningskrav, og Kommissionen og Nissan France er derfor solidarisk ansvarlige herfor. Kommissionen vil kunne gøre regres over for Nissan France. Sagen vedrørende opsigelsen af forhandleraftalen vedrører et erstatningskrav på 2 420 676 FF. Der er fra maj 1994 og til dato (datoen for sagsanlæg) i renter påløbet følgende beløb, beregnet efter den i fransk lovgivning gældende rentesats:

$$\frac{2\,420\,676 \times 8,4\% \times 17}{12} = 288\,060,43 \text{ FF}$$

idet bemærkes, at Kommissionen skal betale rente i overensstemmelse hermed, indtil passiviteten er afhjulpet. Det samlede tab, som Kommissionen skal erstatte på grund af den ansvarspådragende passivitet, andrager 1 577 188,53 FF.«

- 24 Retten finder det ikke muligt hverken af denne argumentation eller af stævningen set under ét med den fornødne klarhed og præcision at udlede, at der foreligger en årsagsforbindelse mellem Kommissionens påståede passivitet og det af sagsøgeren påberåbte tab. Ifølge sagsøgeren består tabet i det væsentlige i, at selskabet er erklæret konkurs den 22. maj 1995 med en samlet gæld på 1 289 128,10 FF. Selv om det antages, at der foreligger passivitet fra Kommissionens side i perioden fra den 27. maj 1994 (hvor klagen blev indgivet) eller den 21. februar 1995 (hvor sagsøgeren fremsendte sin seneste skrivelse til Kommissionen) til den 22. maj 1995 (hvor selskabets bo blev taget under konkursbehandling), har sagsøgeren ikke i stævningen påpeget nogen omstændighed, som kan forklare, i hvilket omfang Kommissionen skulle have været ansvarlig for det således opgjorte tab. Hverken sagsøgte eller Fællesskabets retsinstanser kan således efterprøve, hvorledes en eventuel passivitet

har kunnet medvirke til en forøgelse af gældsbyrden i Guérin og dermed til selskabets konkurs.

- 25 Det samme gælder for så vidt angår det tab på 288 060,43 FF, som sagsøgeren hævder at have lidt på grund af den forsinkelse, der fra maj 1994 indtrådte i udbetalingen af den erstatning, sagsøgeren mener at have krav på fra Nissan France på grund af opsigelsen af forhandleraftalen. Heller ikke på dette punkt indeholder stævningen oplysninger, hvoraf det kan udledes, at der er en årsagsforbindelse med det krævede beløb på 288 060,43 FF og en påstået passivitet fra Kommissionens side.
- 26 De oplysninger, der for første gang er givet i retsmødet (jf. ovenfor, præmis 19) efter afslutningen af den skriftlige forhandling, kan ikke afhjælpe manglerne i stævningen. Fremkommer oplysninger i strid med procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), først på dette tidspunkt, er det ikke muligt for sagsøgte at varetage sine interesser eller for Retten at efterprøve betydningen og rigtigheden af de pågældende forhold.
- 27 Sagen må herefter afvises.

Sagens omkostninger

- 28 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen for så vidt angår passivitetspåstanden (jf. kendelsen i sagen Guérin automobiles mod Kommissionen) og erstatningspåstanden, og i overensstemmelse

med Kommissionens påstand dømmes selskabet derfor til at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Anden Udvidede Afdeling)

- 1) Erstatningspåstanden afvises.

- 2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger, herunder omkostningerne i forbindelse med behandlingen af passivitetspåstanden.

Bellamy

Briët

Kalogeropoulos

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 6. maj 1997.

H. Jung

C.W. Bellamy

Justitssekretær

Afdelingsformand